

Sygn. akt: I C 804/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Wieczorek

Protokolant: p.o. stażysty Julia Mruk

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2017 r. w Poznaniu sprawy z powództwa

(...) Bank S.A. w W.

Przeciwko

J. F.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanej J. F. na rzecz powoda (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę 116.909,98zł. (słownie: sto szesnaście dziewięćset dziewięć dziesięć złotych).
2. Kosztami postępowania obciąża pozwaną w całości i zasądza od niej na rzecz powoda kwotę 5.929,20zł.

SSO Agnieszka Wieczorek

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 lipca 2016 roku wniesionym do Sądu Rejonowego L.w L. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód (...) Bank spółka akcyjna z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanej J. F. kwoty 116.909,98 zł oraz zasądzenia zwrotu kosztów sądowych.

Uzasadniając swoje stanowisko strona powodowa wskazała, że w dniu 2 kwietnia 2012 r. zawarł z pozwaną umowę kredytu nr (...), a pozwana nie wywiązała się z ciążącego na niej obowiązku terminowej spłaty zadłużenia, w związku z czym powód umowę kredytu wypowiedział. Na dowód powyższego powód wystawił wyciąg z ksiąg bankowych stwierdzający należność pozwanej. Na dochodzoną kwotę składają się: 108.629,91 zł tytułem należności głównej, 5.436,25 zł tytułem odsetek umownych za opóźnienie, 2.221,26 zł tytułem odsetek umownych od niespłaconego kapitału w wysokości 10,00% oraz kwota 662,56 zł tytułem opłat i innych prowizji (k. 2-6, k. 21).

Postanowieniem z dnia 29 września 2016 roku Sąd Rejonowy L.w L. stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi (k. 8).

Uznając żądanie pozwu za zasadne Sąd Okręgowy w Poznaniu wydał dnia 14 grudnia 2016 roku nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 40).

Od powyższego orzeczenia dnia 30 marca 2017 r. sprzeciw wniosła pozwana zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości. Uzasadniając swoje stanowisko pozwana wskazała, iż brak spłaty kredytu wynikał z jej trudnej sytuacji finansowej, niezamierzonej w dacie zawierania ww. umowy kredyt z powodowym bankiem. Nadto podała, iż próbowała skontaktować się z powodem i ustalić warunki spłaty kredytu, jednak bezskutecznie. Wskazała,

iż zamierza spłacić powstałe zadłużenie, gdyby powód wyraził zgodę na rozłożenie zadłużenia na raty i umorzenie naliczonych odsetek (k.72-73).

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie oraz wniósł o oddalenie wniosku pozwanej w przedmiocie rozłożenia świadczenia na raty w oparciu o treść przepisu art. 320 k.p.c. Podkreślił, że strona pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty podnosi, iż niemożność realizacji spłaty pozostałego zadłużenia wynika ze złej sytuacji finansowej, jednak pozwana w żaden sposób nie udokumentowała swej nienajlepszej sytuacji finansowej (k. 88-89).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. prowadzi działalność gospodarczą m.in. w dziedzinie pośrednictwa pieniężnego i udzielania pożyczek pieniężnych.

Okoliczność bezsporna, a nadto dowód: odpis z rejestru przedsiębiorców KRS powoda (k. 26-35).

W dniu 2 kwietnia 2012 r. została zawarta umowa kredytu nr (...) pomiędzy powodowym Bankiem a J. F..

Okoliczności bezsporne, a nadto umowa kredytu z dnia 2.04.2012 r. (k. 18-18v).

W związku z nie wywiązaniem się z ciążącego na pozwanej zobowiązania terminowego dokonywania wpłat w wysokościach ustalonych w zawartej umowie pismem z dnia 18 marca 2016 r. powód wypowiedział pozwanej umowę kredytu.

Dowód: zawiadomienie z dnia 18.03.2016 r. i wypowiedzenie umowy kredytu z dnia 18.03.2016 r. wraz z potwierdzeniem odbioru (k. 15-17v).

Przedsądowym wezwaniem do zapłaty z dnia 31 maja 2016 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty wymagalnego zadłużenia z tytułu umowy kredytu nr (...) z dnia 2 kwietnia 2012 r., które na dzień 31 maja 2016 r. wyniosło 114.917,18 zł, na które złożyły się kapitał 108.629,91 zł, odsetki umowne 5.436,25 zł, odsetki karne 772,86 zł oraz koszty za czynności banku 78,16 zł. Powód wskazał, że powyższą kwotę należało wpłacić w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania do zapłaty.

Dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty (k.14).

Z wyciągu (...) Banku S.A. w W. z dnia 19 lipca 2016 r. nr (...) wynika, że na kwotę wymagalnego zadłużenia z tytułu umowy kredytu nr (...) z dnia 2 kwietnia 2012 r. składają się:

- niespłacony kapitał w kwocie 108.629,91 zł
- odsetki umowne w kwocie 5.436,25 zł,
- odsetki od zobowiązania przeterminowanego w kwocie 2.221,26 zł wyliczone od dnia 5 maja 2015 r. do dnia 19 lipca 2016 r.,
- opłaty i inne prowizje w kwocie 622,56 zł

W treści wyciągu z ksiąg (...) Banku S.A z dnia 19 lipca 2016 r. wskazano, że od dnia 20 lipca 2016 r. do dnia zapłaty Bankowi należne są również dalsze odsetki umowne za opóźnienie w spłacie wymagalnych rat w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP rocznie, które na dzień sporządzenia wyciągu wynoszą 10,00%.

Dowód: wyciąg z ksiąg (...) Bank S.A. z dnia 19 lipca 2016 r.

Fakt zawarcia umowy kredytu nr (...) z dnia 2 kwietnia 2012 r. oraz stan zadłużenia pozwanej na dzień 19 lipca 2016 r. na łączną kwotę 116.909,98 zł wynikającego z tytułu zaciągniętego przez pozwaną kredytu, Sąd uznał za przyznane

przez pozwaną na podstawie art. 230 k.p.c., o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia. W konsekwencji, na podstawie art. 229 k.p.c. okoliczności te nie wymagały dowodu. Niezależnie od tego, okoliczności związane z zawarciem umowy w przedmiocie kredytu, znalazły potwierdzenie w opisanych wyżej dokumentach prywatnych w postaci: wyciągu z ksiąg (...) Bank S.A. z dnia 19 lipca 2016 r., wypowiedzenia umowy kredytu z dnia 18 marca 2016 r. wraz z potwierdzeniem odbioru, przedsądowego wezwania do zapłaty z dnia 31 maja 2016 r.

Pochodzenie oraz zgodność z oryginałem dokumentów prywatnych i urzędowych nie były kwestionowane przez pozwaną, w związku z czym Sąd uznał je za wiarygodne.

Zgodnie z treścią art. 244 §1 k.p.c. za dokumenty urzędowe należy traktować takie, które sporządzone są w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania i stanowią one dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Na zasadzie art. art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód jedynie tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Sąd zważył, co następuje:

Powód wywodził swoje roszczenie z zawartych przez strony procesu umowy kredytu.

Umowa kredytu została uregulowana w art. 69 i nast. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t. jedn. opubl. Dz.U. 2012 r., poz. 1376 ze zm.). Do jej elementów przedmiotowo istotnych należy zobowiązanie banku do oddania do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwoty środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, zobowiązanie kredytobiorcy do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, do zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz do zapłaty prowizji od udzielonego kredytu (art. 69 ust. 1 ustawy).

Oznacza to, że na powódzie ciążył obowiązek przekazania kredytobiorcy określonej kwoty, na pozwanej zaś spoczywało zobowiązanie zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Z kolei art. 75 ust. 1 prawa bankowego precyzuje, że w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu bank może wypowiedzieć umowę kredytu.

W ocenie sądu przedstawione przez stronę powodową dokumenty i wycięcia, a przede wszystkim kopia umowy kredytowej, i wyciąg z ksiąg bankowych w sposób jednoznaczny wskazują, że żądane przez niego roszczenie zostało uzasadnione zarówno co do zasady, jak i co do wysokości.

Analizując skuteczność wypowiedzenia kredytowej umowy należy przypomnieć treść art. 75 ustawy Prawo Bankowe, który stanowi, że w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu. Termin wypowiedzenia, o ile strony nie określą w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy - 7 dni.

Z treści § 10 Umowy kredytu zawartej między stronami wynika, iż terminy wypowiedzenia umowy były zbieżne z terminami ustawowymi, nie zostały wydłużone.

Niniejszym powództwem powód domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej kwoty 114.917,18 zł, na które złożyły się kapitał 108.629,91 zł, odsetki umowne 5.436,25 zł, odsetki karne 772,86 zł oraz koszty za czynności banku 78,16 zł oraz zasądzenia od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów procesu.

Zgodnie z treścią art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i

obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych. Zgodnie jednakże z ust. 1a powołanego wyżej przepisu moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 15 marca 2011 roku, sygn. akt P 7/09 stwierdził, że art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, w zakresie, w jakim nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Konsekwencją tego jest ustalenie, że przedłożony przez stronę powodową dokument w postaci wyciągu z ksiąg bankowych o numerze (...) z dnia 19 lipca 2016 roku nie spełnia już wymogów określonych w ust. 1 art. 95 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, stanowiąc jedynie prywatny dokument nie mający przymiotu dokumentu urzędowego, jednak powyższy dokument Sąd uznał za wiarygodny materiał dowodowy.

Do wyciągów z ksiąg bankowych przedstawionych jako dowód w postępowaniu cywilnym mają bowiem odpowiednie zastosowanie przepisy art. 244 §1 i art. 252 k.p.c. To zaś oznacza, że aby udowodnić istnienie dochodzonej przez bank wierzytelności i jej wysokość, wystarczy przedłożyć sądowi wyciąg z ksiąg rachunkowych banku, bez potrzeby wskazywania tytułu, ani okoliczności, w jakich zobowiązanie powstało.

Wskazać należy, że pozwana wyrażając swoje stanowisko stwierdziła jedynie, że wnosi sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty, nie powołała przy tym żadnych okoliczności, pozwalających na ustalenie, że twierdzenia podnoszone przez stronę powodową są nieuzasadnione. Nie zakwestionowała wiarygodności dokumentów, w tym wyciągu z ksiąg bankowych, prawidłowości wyliczeń czy braku wymagalności roszczenia.

W tym stanie rzeczy uznać należało, że powód w wystarczający sposób wykazał, co składa się na należność główną, która wartość związana jest z odsetkami umownymi, karnymi, a która kwota należy się z tytułu opłat i prowizji.

Pozwana w sprzeciwie od nakazu nie sformułowała konkretnych zarzutów ani nie zaoferowała Sądowi żadnych dowodów, zaś samo wniesienie sprzeciwu bez uzasadnienia nie przenosi na powoda ciężaru dowodu w tym zakresie. Wskazała jedynie na swoją trudną sytuację finansową i w związku z tym brak spłaty kredytu. Pozwana wskazała, że zamierza spłacić powstałe zadłużenie, gdyby powód wyraził zgodę na rozłożenie na raty zadłużenia i umorzył naliczone odsetki.

Jak wcześniej wskazano, fakt zawarcia przez strony umowy kredytu nr (...) z dnia 2 kwietnia 2012 r. Sąd uznał za przyznany przez pozwaną na podstawie art. 230 k.p.c.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwana nie zaprzeczyła żadnym konkretnym okolicznościom faktycznym przedstawionym w pozwie, wskazując, że nie kwestionuje żądania pozwu co do zasady, kwestionując je co do wysokości w zakresie naliczonych odsetek.

Strona pozwana nie stawiała się na żadną z rozpraw, mimo prawidłowego wezwania.

Podkreślić należy, że zgodnie z art. 210 § 2 k.p.c., każda ze stron obowiązana jest do złożenia oświadczenia co do twierdzeń strony przeciwnej, dotyczących okoliczności faktycznych. Wypowiedzenie się co do twierdzeń strony przeciwnej o okolicznościach faktycznych winno odnosić się w sposób konkretny i jednoznaczny do wszystkich podniesionych przez tę stronę twierdzeń. Obowiązek przewidziany w art. 210 § 2 k.p.c. zmierza do zakreslenia okoliczności spornych i bezspornych między stronami i ma wpływ na zakres ewentualnego postępowania dowodowego. Dowodzeniu podlegają bowiem tylko okoliczności sporne między stronami, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 212 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 229 k.p.c.). W sytuacji, w której strona obciążona obowiązkiem wypowiedzenia się co do twierdzeń strony przeciwnej o okolicznościach faktycznych, co do nich się nie wypowie,

naraża się na zastosowanie przez sąd dyspozycji art. 230 k.p.c., zgodnie z którym, gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Jeżeli strona chce zaprzeczyć twierdzeniom strony przeciwnej o faktach, powinna uczynić to wyraźnie, odnosząc się do konkretnych okoliczności faktycznych i przedstawiając jednocześnie własne twierdzenia odnośnie kwestionowanej okoliczności. W związku z tym jako zaprzeczenie twierdzeniom strony przeciwnej o faktach nie może być traktowane ogólne zaprzeczenie okolicznościom podanym przez stronę przeciwną. Jako zaprzeczenie twierdzeniom strony przeciwnej o faktach nie może być również traktowane podniesienie twierdzenia, iż druga strona nie wykazała, nie udowodniła konkretnych okoliczności, ponieważ o konieczności dowodzenia określonych faktów rozstrzyga sąd, biorąc pod uwagę to, jakie okoliczności są między stronami sporne.

Niezależnie od uznania za przyznane faktów zawarcia przez strony umowy kredytu w związku z którą udzielona została przez powoda pożyczka na rzecz pozwanej w określonej w umowie kwocie na mocy której pozwany zobowiązał się do wykonania zobowiązań wynikających z tytułu zawartej z powodem umowy, na okoliczności te powód zaoferował przekonujące dowody w postaci dokumentów w postaci: wyciągu z ksiąg (...) Bank S.A. z dnia 19 lipca 2016 r., wypowiedzenia umowy kredytu z dnia 18.03.2016 r. wraz z potwierdzeniem odbioru, przedsądowego wezwania do zapłaty, z których wynika, że w związku z brakiem spłaty wszystkich zobowiązań określonych umową kredytu, pozwana powinna uregulować zobowiązanie z tego tytułu w łącznej kwocie 116.909,98 zł, na które złożyły się kapitał 108.629,91 zł, odsetki umowne 5.436,25 zł, odsetki karne 2.221,26 zł oraz inne opłaty w kwocie 622,56 zł.

Pozwana domagała się jedynie zastosowania wobec niej instytucji wynikającej z art. 320 k.p.c. i rozłożenia należności na raty, wskazując, że obecnie jej sytuacja finansowa jest niekorzystna.

Zgodnie z art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.

Powyższy przepis zawiera szczególną zasadę wyrokowania, określaną jako „moratorium sędziego”; obok charakteru procesowego ma także cechy normy materialnoprawnej. Podstawą jego zastosowania jest uznanie sądu, że zachodzą szczególnie uzasadnione wypadki. W literaturze przedmiotu i orzecznictwie jako przykład takiego szczególnie uzasadnionego wypadku wskazuje się sytuację, kiedy ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (por. Komentarz pod rad. Andrzeja Jakubeckiego do art. 320 k.p.c., Lex 2013 oraz wyrok SN z dnia 17 września 1968 r. III CR 310/69, Lex, wielokrotnie cytowany w późniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych).

Jednocześnie wskazuje się jednak, że ochrona jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c. nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 grudnia 2013 r., sygn. akt I ACa 916/13, LEX nr 1416150, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku dnia 31 maja 2012 r., sygn. akt I ACa 242/12, LEX nr 1321914).

Zgodnie z art. 6 k.c., ciężar wykazania okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 320 k.p.c. spoczywał na pozwanej. To właśnie J. F. powinna była udowodnić, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, który pozwala na ograniczenie interesu wierzyciela (rozłożenie wymagalnego świadczenia na raty) z powodu konieczności ochrony interesu dłużnika.

Pozwana motywowała swój wniosek dotyczący zastosowania art. 320 k.p.c. tym, że ma trudną sytuację finansową, niezamierzoną w dacie zawarcia umowy, co spowodowało problemy z regulowaniem przez nią zaciągniętych zobowiązań m.in. z tytułu przedmiotowej umowy kredytu. Wyrzuciła przekonanie, że zastosowanie względem niej art. 320 kpcz pewnością pomogłoby to zakończeniu sprawy.

W ocenie Sądu, pozwana nie wykazała, by zachodził szczególny wypadek uzasadniający rozłożenie na raty dochodzonej pozewem należności 116.909,98 zł. Należy zgodzić się z powodem, że dochodzona przez powoda wierzytelność jest bezsporna.

Przeciwko zastosowaniu art. 320 k.p.c. przemawiał również interes wierzyciela. Jak wskazano powyżej, stosując dobrodziejstwo z art. 320 k.p.c. sąd nie może tracić z pola widzenia interesu powoda, która ma przecież prawo do uzyskania jednorazowej zapłaty. Rozłożenie na raty zasądzonego świadczenia prowadziłoby natomiast do przetrzczenia na powoda negatywnych skutków przeciągającej się w czasie niewydolności finansowej pozwanego. Nic nie przemawia bowiem za tym, że w najbliższej przyszłości sytuacja finansowa pozwanej ulegnie zmianie i będzie ona w stanie wygospodarować środki na comiesięczne uiszczanie należności.

Reasumując, w realiach rozpoznawanej sprawy nie ma podstaw do uznania, że powód uzyskałby zaspokojenie swego roszczenia bez wytoczenia powództwa. Należy mieć na uwadze, iż po otrzymaniu wezwania do zapłaty, pozwana nie wystąpiła do powoda z wnioskiem o spłatę zadłużenia w ratach.

Mając na uwadze przedstawione powyżej okoliczności, Sąd uznał, iż pozwana nie wykazała, iż nie dał powodu do wytoczenia powództwa, a w realiach rozpoznawanej sprawy, biorąc pod uwagę dotychczasową postawę pozwanej, mając na uwadze zasady doświadczenia życiowego należy z całą stanowczością stwierdzić, iż powód nie uzyskałaby zaspokojenia roszczenia bez wytoczenia powództwa.

Mając na uwadze powyższe Sąd w punkcie 1 wyroku uwzględnił roszczenie powoda i zasądził od pozwanej dochodzoną pozewem kwotę.

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. obciążając nimi w całości pozwaną, jako przegrywającą. W konsekwencji zasądzone od niej na rzecz powoda kwotę 5.929,20 zł, na którą składała się opłata od pozwu - 5846 zł, opłata od pełnomocnictwa - 17 zł oraz zwrot innych kosztów związanych z opłatą za dokonanie transakcji - 66,20 zł.

SSO Agnieszka Wieczorek